

PM 2011:184 RV (Dnr 001-1965/2011)

Rätten att få åldras tillsammans – en fråga om skälighet, värdighet och välbefinnande i äldreomsorgen (Ds 2011:33)

Remiss från Socialdepartementet

Remisstid 19 december 2011

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Som svar på remissen ”Rätten att få åldras tillsammans – en fråga om skälighet, värdighet och välbefinnande i äldreomsorgen” (Ds 2011:33) hänvisas till vad som sagts i denna promemoria.
2. Beslutet i ärendet justeras omedelbart.

Föredragande borgarrådet Joakim Larsson anför följande.

Ärendet

Stockholms stad har i remiss från Socialdepartementet fått möjlighet att yttra sig över promemorian Ds 2011:33 ”Rätten att åldras tillsammans – en fråga om skälighet, värdighet och välbefinnande i äldreomsorgen”.

Socialdepartementet har lämnat förslag till ändring i socialtjänstlagen. Äldre människor som har bott ihop under lång tid ska även i fortsättningen kunna leva och bo tillsammans även när den enes behov kräver boende i särskild boendeform för service och omvårdnad vid olika omsorgsbehov. En förutsättning är att paret dessförinnan varaktigt har bott tillsammans.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, äldrenämnden, stadsdelsnämnderna Farsta, Hässelby-Vällingby och Norrmalm, Stockholms Stadshus AB och kommunstyrelsens pensionärsråd. Stockholms Stadshus AB har bett dotterbolaget Micasa Fastigheter i Stockholm AB svara på remissen.

Stadsledningskontoret är positivt till förslaget om en ändring i socialtjänstlagen som syftar till att äldre människor som bott ihop ska få fortsätta göra det.

Äldrenämnden stödjer förslaget om ändring i socialtjänstlagen rörande makars och sammanboendes rätt att få bo tillsammans i ett särskilt boende.

Farsta stadsdelsnämnd anser att äldre ska få leva tillsammans men nämnden anser även att det finns ett antal frågor som behöver utredas innan socialtjänstlagen ändras.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd anser att parboendegarantin är tillräcklig och att ärendet bör utredas vidare innan socialtjänstlagen ändras.

Norrmalms stadsdelsnämnd är positiv till förslaget.

Micasa Fastigheter i Stockholm AB är positiv till förslaget om ändring av socialtjänstlagen.

Kommunstyrelsens pensionärsråd anser att förslaget är bra.

Mina synpunkter

I Stockholms stads budget för 2011 beslöts att införa en parboendegaranti som ger förutsättningar till sammanboende för äldre par som så önskar, även om inte båda har omvårdnadsbehov. Det är positivt att det nu finns ett förslag om en förändring i socialtjänstlagen för att lagstadga om detta även på nationell nivå. Det är mycket viktigt att samhället ger stöd till äldre personer som vill fortsätta leva och bo tillsammans, även på ålderns höst. Det är angeläget att ha tydliga regler kring de praktiska detaljer som berör den medflyttande som exempelvis om personen ska omfattas av hälso- och sjukvårdslagens bestämmelser om hälso- och sjukvårdsansvar i särskilda boenden eller frågor kring kommunens möjligheter att ta ut avgifter för eventuell hälso- och sjukvård, kost och del i service. Det är även viktigt att det är tydligt vad den medflyttade har för alternativ till boende i de fall då personen med insatsbeslut avlider och att hyresrättsliga frågor är utredda. Praktiska frågor ska inte stå i vägen för äldre par som vill fortsätta leva sitt liv tillsammans och samhället måste kunna erbjuda lösningar, även på gruppboenden med till exempel demensinriktning eller profilboenden för psykiskt funktionsnedsatta. För att underlätta för de äldre som ska fatta beslut om att tillsammans flytta in på särskilt boende kan det vara aktuellt med att inledningsvis en kortare period få bo på prov på boendet för att sedan kunna fatta det slutgiltiga beslutet.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Som svar på remissen ”Rätten att få åldras tillsammans – en fråga om skälighet, värdighet och välbefinnande i äldreomsorgen” (Ds 2011:33) hänvisas till vad som sagts i denna promemoria.
2. Beslutet i ärendet justeras omedelbart.

Stockholm den 8 december 2011

JOAKIM LARSSON

Bilagor

1. Reservationer m.m.
2. Remiss Rätten att få åldras tillsammans – en fråga om skälighet, värdighet och välbefinnande i äldreomsorgen

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Det antecknades till förteckningen att Miljöpartiet avstår från att delta i beslutet.

Kommunstyrelsen

Särskilt uttalande gjordes av *Ann-Margarethe Livh* (V) enligt följande.

Det är glädjande att förslag nu lämnas till en ändring av socialtjänstlagen, så att alla äldre som har bott tillsammans under lång tid ska kunna fortsätta att bo ihop även om den enes behov av omsorg kräver boende i särskild boendeform.

Precis som vi framförde i samband med stadens beslut om parboendegaranti vill vi att inriktningen ska vara att alltid söka efter individuella lösningar för varje par som vill leva tillsammans, även om den ena parten till exempel är demenssjuk eller psykiskt sjuk.

Det bör också finnas möjlighet till provboende upp till sex månader, eftersom det kan vara svårt att i förväg sätta sig in i hur boendet passar för medflyttande part. Ekonomiska skäl får inte hindra provboende, alla makar ska ha samma möjligheter oavsett inkomst. Hur hyran i den ordinarie bostaden för medflyttande make/maka ska ersättas måste därför kunna lösas.

Vilka rättigheter den medflyttande parten har i samband med dödsfall för den part som har biståndsbeslut om vård måste klargöras i lagstiftningen. Boendsituationen måste i dessa fall lösas i fullt samförstånd med efterlevande part.

Det antecknades till protokollet att Miljöpartiet avstår från att delta i beslutet.

ÄRENDET

Socialdepartementet har i promemorian Ds 2011:33 Rätten att åldras tillsammans – en fråga om skälighet, värdighet och välbefinnande i äldreomsorgen, lämnat förslag till ändring i socialtjänstlagen. Äldre människor som har bott ihop under lång tid ska även i fortsättningen kunna leva och bo tillsammans även när den enes behov kräver boende i särskild boendeform för service och omvårdnad vid olika omsorgsbehov. En förutsättning är att paret dessförinnan varaktigt har bott tillsammans.

BEREDNING

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, äldrenämnden, stadsdelsnämnderna Farsta, Hässelby-Vällingby och Norrmalm, Stockholms Stadshus AB och kommunstyrelsens pensionärsråd. Stockholms Stadshus AB har bett dotterbolaget Micasa Fastigheter i Stockholm AB svara på remissen.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 14 november 2011 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret är positivt till förslaget om ändring i socialtjänstlagen som syftar till att klargöra att äldre människor som bott ihop under lång tid även i fortsättningen ska kunna leva och bo tillsammans även när den enes behov kräver särskild boendeform för service och omvårdnad och anses ingå i skälig levnadsnivå.

Kommunfullmäktige har i stadens budget 2011 beslutat att parboendegaranti ska införas som ger förutsättningar till sammanboende för de äldre par som så önskar även om endast en av dem har omvårdnadsbehov. Äldrenämnden beslöt 22 mars 2011 om en modell för parboendegaranti (Dnr 113-051/2011). Kommunfullmäktige kommer att besluta om ersättningsmodell för basservice under 2011.

Detta förslag till parboende stämmer i stort överens med den parboendegaranti som införts i staden under 2011.

Sedan juni 2006 finns i staden en parboendegaranti som gäller när båda makarna har behov av vård- och omsorgsboende. För makar med olika omvårdnadsbehov har hittills parboende varit möjlig i olika boendeformer inom samma boende.

Stadsledningskontoret anser att det är viktigt att i äldreboendeplanering mm ta hänsyn till äldres önskemål och behov för att därigenom möta behovet av anpassat boende. Det är också positivt att regeringen avsätter stimulansmedel enligt budgetpropositionen för 2011 till kommuner som erbjuder lösningar som gör att äldre par ska kunna bo tillsammans.

I socialtjänstlagen finns sedan 1 januari 2011 en värdegrund som är styrande för omsorgen om äldre. Stadsledningskontoret delar uppfattningen att rätten och möjligheten att själv få bestämma över sitt eget liv i största möjliga utsträckning är viktig och att ens synpunkter tas på allvar är betydelsefullt för en god äldreomsorg.

Stadsledningskontoret delar förslaget till definitioner. I ärendet anges benämningen makar men i likhet med den parboendegaranti som regleras i socialtjänstförordningen avses makar, sambos eller registrerade partners. Med parboende avses boende i samma rum, lägenhet eller inom samma boende.

Stadsledningskontoret delar uppfattningen att det är viktigt att framhålla att det är ett frivilligt val och att själva boendet kan ordnas på olika sätt för att tillgodose önskemålet att bo tillsammans eller bo nära varandra i olika boendeformer. Möjlighet till provboende kan vara en väg för en äldre att ta ställning till parboende eller ej.

Stadsledningskontoret anser inte det vara praktiskt genomförbart att införa parboende generellt för demensinriktning eller profilboende för exempelvis psykiskt funktionsnedsatta om inte båda makarna har behov av ett sådant boende. Istället ska möjligheten prövas att erbjuda den medflyttande ett boende i samma byggnad eller i anslutning till demensboendet. Det finns dock en handfull demensboenden som redan idag kan erbjuda parboende. I dessa boenden finns lägenheter där varje lägenhet består av två sammanbyggda lägenheter med separata ingångar. Den ena lägenheten ingår i ett vård och omsorgsboende och den andra tillhör ett seniorboende.

Ett ytterligare skäl för att gruppboenden inte generellt bör omfattas är att de hyresrättsliga frågorna vad gäller förfoganderätt och besittningsrätt inte fått någon riktig lösning.

När det gäller hälso- och sjukvårdsansvar vore det önskvärt att alla som bor i ett boende omfattas av samma hälso- och sjukvårdsorganisation. Det behöver klargöras om den medflyttande ska omfattas av hälso- och sjukvårdslagens bestämmelser om hälso- och sjukvårdsansvar i särskilda boenden.

Det behöver även klargöras hur kommunens skyldighet att betala särskild avgift enligt 16 kap 6§ SoL kan begränsas så att den nya lagstiftningen inte blir orimligt betungande.

Det är önskvärt att frågan om kommunens rätt att ta ut avgift för eventuell hälso- och sjukvård, kost och del i service såsom städning etc utreds närmare. Riktlinjer bör tas fram vad gäller utredning, beslut, avgifter och ersättning till utförare samt vad gäller om den friska partnern blir ensam t.ex. hyreskontrakt, hyresavtal etc.

Införandet av en parboendegaranti enligt Socialdepartementets förslag bör inte ge några kostnader som inte stadens eget förslag till parboendegaranti ger. Under förutsättning att Kommunfullmäktige tar beslut om *Förslag på ersättningsmodell för basservice i vård- och omsorgsboende för medflyttande make/maka som inte har några omvårdnadsbehov* (dnr 327-876/2011) blir det merkostnader för stadsdelsnämndernas beställarsidor. För den medflyttande föreslås utförare ersättas med 458 kronor per dygn för enskild regi och 435 kronor för kommunal regi. Hur många som kommer att flytta med och hur lång tid de kommer att bo på vård- och omsorgsboende är osäkert. Det bör dock inte röra sig om några betydande summor per stadsdelsnämnd. I de fall då personen med insatsbeslut avlider ska den kvarboende erbjudas lägenhet i servicehus eller i seniorbostad. Detta bör minska stadsdelsnämndernas merkostnader för medflyttande.

Äldrenämnden

Äldrenämnden beslutade vid sitt sammanträde den 15 november 2011 att godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Äldreförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 15 november 2011 har i huvudsak följande lydelse.

Äldreförvaltningen stödjer förslaget om en ändring i socialtjänstlagen rörande makars och sammanboendes rätt att få bo tillsammans i ett särskilt boende för äldre om båda önskar det.

Grundtanken och syftet med förslaget stämmer väl överens med den parboende-garanti som införts i Stockholms stad under 2011. Det är bra att det görs tydligt att det enligt lagstiftarens mening ingår i en skälig levnadsnivå att kunna fortsätta att sammanbo med sin make eller sambo även vid olika omsorgsbehov. Det underlättar också om det finns lagstöd för att kunna erbjuda den möjligheten.

Förvaltningen vill dock lyfta några frågor särskilt;

Det finns enligt förslaget inte någon begränsning när det gäller gruppboende för äldre personer med demenssjukdom, eller olika former av profilboenden för exempelvis äldre med psykiska funktionshinder. Det är viktigt att verksamheten ges möjligheter att ta hänsyn till de faktiska omständigheterna såsom storlek på den aktuella boendegruppen, om det verkligen är lämpligt för en icke demenssjuk person att bo tillsammans med demenssjuka etc. Kanske bör

det göras klart att lagens intention ska anses vara uppfylld om kommunen erbjuder separata bostäder men inom samma äldreboende för att ge möjlighet till begränsningar i vissa fall? Det behöver också göras tydligt hur det förhåller sig med hälso- och sjukvårdsansvaret för den person som utan något beslut om bistånd i form av särskilt boende flyttar med sin make in i ett sådant boende. Erfarenheter säger att det i dessa fall i praktiken kan vara svårt att hänvisa till vårdcentralen vid behov av sjukvård. Även vad gäller avgift för mat för den medflyttande kan det bli svåra gränsdragningar eftersom avgifter, och möjlighet att få nedsatt avgift, är avhängigt ett biståndsbeslut.

Slutligen är det enligt äldreförvaltningens mening viktigt att det ges tydlig information och vägledning om hur kommunerna kan hantera hyresavtal och avstående av besittningsskydd, samt vad som gäller i olika situationer.

Farsta stadsdelsnämnd

Farsta stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 24 november 2011 att överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Särskilt uttalande gjordes av Lars Jakobsson m fl (MP), Bengt Roxne m fl (S) och vice ordförande Leif Larsson (V), *bilaga 1*.

Farsta stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 26 oktober 2011 har i huvudsak följande lydelse.

Tydliga regler och flexibelt boende

Förvaltningen instämmer i att rätten att leva tillsammans på äldre dagar behöver tydliggöras. I Stockholms stad har äldre redan i dag rätt att fortsätta bo tillsammans i vård- och omsorgsboenden med somatisk inriktning.

I servicehus har möjligheten att bo tillsammans i en lägenhet funnits hela tiden. För äldre som har levt ihop länge och vill fortsätta leva i varandras närhet finns också kombinationen servicehus och vård- och omsorgsboende som ett bra alternativ. För att erbjuda valfrihet bör den möjligheten finnas kvar.

Att bo på prov i demensboende

Socialdepartementets förslag innebär att äldre ska kunna bo tillsammans också i ett boende med demensinriktning om båda vill det. Det är mer komplicerat än i boenden med somatisk inriktning. En förutsättning är att utredningen visar att båda parter är överens om att bo tillsammans i det särskilda boendet. Förvaltningen vill uppmärksamma att det kommer att ställa stora krav på lyhördhet hos den som genomför utredningen och fattar beslutet.

Det är svårt för den äldre som detta kan bli aktuellt för att förutse vad ett vård- och omsorgsboende innebär i praktiken, särskilt i ett boende med demensinriktning. Socialdepartementet föreslår att det ska vara möjligt med provboende för den person som flyttar med men inte har behov av insatsen. Förvaltningen anser att den möjligheten måste finnas. Det är avgörande att den medflyttande kan flytta tillbaka till den ursprungliga bostaden om det inte fungerar bra i det särskilda boendet.

Nytt boende måste erbjudas när den vårdbehövande avlider

I förslaget menar socialdepartementet att parboendet många gånger avser relativt korta tidsperioder. Det kan vara riktigt för en stor del av de äldre. Förvaltningens erfarenhet är att det i boende med demensinriktning kan handla om flera år.

En avgörande fråga är var den medflyttande maken/makan ska bo, om den som har behov av boendet avlider eller flyttar. Förvaltningen anser att alternativen måste göras tydliga,

innan lagändringen kan träda i kraft.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen av socialdepartementets promemoria Rätten att få åldras tillsammans.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 22 november 2011 att överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Särskilt uttalande gjordes av Fredrik Bojerud (C), ledamot Bo Arkelsten m fl (M) och ledamot Helen Jäderlund Eckardt (FP), *bilaga 1*.

Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 24 oktober 2011 har i huvudsak följande lydelse.

Inom Stockholms stad tillämpas redan parboendegarantin med begränsning för vård- och omsorgsboenden med demensinriktning och psykiatrisk inriktning. Kommunfullmäktige beslutade i budgeten för 2011 om att en parboendegaranti skulle införas som ger förutsättningar till sammanboende för äldre par som så önskar. Äldrenämnden beslutade den 22 mars 2011 hur parboendegarantin ska tillämpas.

Parboendegarantin i Stockholms stad innebär att även makar med olika omvårdnadsbehov ska ges möjlighet att bo tillsammans. Parboendegarantin gäller för makar, sambos eller registrerade partners. Med parboende avses boende i samma rum, lägenhet eller inom samma boende/byggnad.

Stockholms stads parboendegaranti innebär att maka/make som inte själv har behov av vård- och omsorgsboende beviljas bistånd i form av boende enligt 4 kap. § 2 SoL för att möjliggöra parboende inom ett vård- och omsorgsboende.

Biståndet kan beviljas med återkallelseförbehåll att beslutet återkallas eller omprövas vid väsentligt förändrade förhållanden, som exempelvis när sökandens make/maka som beviljats särskilt boende med biståndsbeslut enligt 4 kap. 1 § SoL inte längre bor kvar på aktuellt boende.

Inom förvaltningen har en ansökan enligt parboendegarantin inkommit. Det är maken till en man som redan bor på vård- och omsorgsboende. Maken vill inte bo i samma rum som sin make men vill bo på samma boende. Vid ett eventuellt bifall enligt 4 kap 2§ i SoL kommer en frisk person uppta en vård- och omsorgsplats som utföraren inte får ersättning för.

För att parboende ska kunna utlovas till vård- och omsorgsboende oavsett behov av inriktning förutsätts att det finns anpassade boenden att tillgå, vilket först bör utredas. Enligt Socialstyrelsens rekommendationer är det olämpligt att blanda boende med demenssjukdom och psykiatrisk diagnos med personer utan denna diagnos. En annan boendeform måste därför till för att kunna verkställa ett beslut där den ena i paret har en demens-/psykiatrisk diagnos.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden beslutar att godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande som sitt svar på remissen från Kommunstyrelsen.

Norrmalms stadsdelsnämnd

Norrmalms stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 24 november 2011 att remissen ska anses besvarad med stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande.

Reservation anfördes av Anita Lindskog m.fl. (S), *bilaga 1*.

Norrmalms stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 1 november 2011 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen är positiv till förslaget och delar uppfattningen att det inte är värdigt och humant att äldre människor, som kanske levt ihop i många år, ska behöva skiljas åt i de fall en av dem behöver insatser i form av särskilt boende. Vetskapen om att fortsatt parboende är möjligt kan bidra till att minska oron för vad som kommer att hända om en av parterna skulle bli beroende av dygnetruntomsoorg.

Att inte ha garantier för att kunna fortsätta bo tillsammans kan göra att oron för framtiden blir så påtaglig att den påskyndar åldrandet och därmed behovet av insatser.

Under förutsättning att båda parter vill fortsätta bo tillsammans kommer parboendet sannolikt att höja livskvaliteten för dem båda. Förvaltningen delar uppfattningen att det är viktigt att vara lyhörd för den enskildes önskemål eftersom inte alla förmår hävda sina egna intressen eller föra sin egen talan.

Som framgår i ärendet har den som flyttar med sin partner till ett särskilt boende möjlighet att, under vissa förutsättningar, hyra ut den ordinarie bostaden i andra hand. Förvaltningen kan inte bedöma i vilken utsträckning medboende kommer att kunna hyra ut sin ordinarie bostad men man måste räkna med att det finns personer som av olika skäl inte vill eller kan hyra ut sin bostad. Förvaltningen anser därför att det behöver tydliggöras vad som gäller om den som beviljats särskilt boende avlider eller om parboendet av annan anledning inte längre är aktuellt. Som förvaltningen ser det borde det i dessa fall vara rimligt att den av parterna som behöver annan bostad får förtur till senior- eller trygghetsboende, förutsatt att inget direkt omvårdnadsbehov föreligger. Förvaltningen anser att man i dessa fall även bör reglera hur många gånger man har rätt att tacka nej till erbjudna boendalternativ.

I ärendet uppges att boende i särskilt boende ofta handlar om relativt korta tidsperioder i människors liv. Förvaltningen vill framhålla att det i många fall ändå rör sig om flera år, särskilt för personer med demenssjukdom.

Micasa Fastigheter i Stockholm AB

Micasa Fastigheter i Stockholm AB beslutade vid sitt sammanträde den 25 oktober 2011 i enlighet med bolagets förslag.

Micasa Fastigheter i Stockholm AB:s tjänsteutlåtande daterat den 24 oktober 2011 har i huvudsak följande lydelse.

Micasa Fastigheter är positiva till förslaget till ändring av socialtjänstlagen. Bolaget erfar och bevittnar dagligen att boendet och möjligheten att själv kunna bestämma över hur detta ska vara utformat är en central del i människors liv. Att ha möjlighet att välja ett anpassat boende tillsammans för äldre par handlar om att leva ett värdigt liv och kunna känna välbefinnande och trygghet.

Inom Stockholms stad finns en parbogaranti som gäller när båda makarna har behov av vård- och omsorgsboende. Äldrenämnden beslutade också i mars 2011 om att införa en parboendegaranti som innebär att medflyttande maka/make som inte har behov av vård- och omsorgsboende ska kunna beviljas boende.

Micasa Fastigheter har sedan en tid tillbaka en planering som utgår från att skapa möjligheter för par att kunna bo nära varandra när den ena behöver ett särskilt boende. Bl a finns den möjligheten i Riddarsporren. I Riddarsporren finns inom samma byggnad ett vård- och omsorgsboende och ett seniorboende. Denna lösning med olika boendeformer inom samma fastighet finns i ytterligare ett antal fastigheter inom bolaget.

I Vädurens trygghetsboende blir halva fastigheten ett trygghetsboende och den andra halvan blir ett vård- och omsorgsboende. På varje plan byggs en lägenhet för parboende där den

ena delen av lägenheten (2 rok) ligger i trygghetsboendet och den andra delen av lägenheten (1 rok) ligger i vård- och omsorgsboendet.

På Långbrobergs trygghetsboende bygger bolaget en tredje variant. Den innebär att vissa av lägenheterna (3 rok) har två ytterdörrar. Den ena ytterdörren leder i princip direkt in i ena sovrummet. Det möjliggör t.ex. för par där den ena parten har behov av att få hjälp på natten kan få det utan att den andra parten blir störd.

Bolaget arbetar redan aktivt för att möjliggöra för par att bo tillsammans eller i varandras omedelbara närhet, i samband med ombyggnaderna av servicehus till trygghetsboende/seniorboende.

Kommunstyrelsens pensionärsråd

Kommunstyrelsens pensionärsråd beslutade vid sitt sammanträde den 8 november 2011 om följande skrivelse.

KPR anser att förvaltningens tjänsteutlåtande är bra men det saknas i texten ett förtydligande om att den efterlevande make/maka som har flyttat till äldreboende för att vara tillsammans med sin livspartner i enlighet med ett biståndsbeslut om en gemensam placering på äldreboende ska garanteras att få en annan lägenhet efter sin makes/makas död om de överlämnat sin tidigare lägenhet till Stockholms bostadsförmedling.”

RESERVATIONER M.M.

Farsta stadsdelsnämnd

Särskilt uttalande gjordes av Lars Jakobsson m fl (MP), Bengt Roxne m fl (S) och vice ordförande Leif Larsson (V) enligt följande.

”Parboendegaranti

Äntligen kan vi ge de äldre dvs personer över 65 år trygghet så de som vill kan få leva hela livet tillsammans under ett tak. Tyvärr kan vi konstatera att boendet för demens och psykisk funktionsnedsättning är undantagna i Alliansen styrda Stockholms kommun vilket leder till en ökad stigmatisering av dessa åkommor. Alla som är insatta i problematiken vet att beträffande just dessa sjukdomar är närmiljön och de käraste av väsentlig vikt för de drabbades välbefinnande.

Även dessa sjukdomstillstånd (demens och psykisk) bör inkluderas i parboendegarantin vilket vi anser är för handen i skrivelsen från Socialdepartementet. Användandet av 4:1 samt 5:5 SoL i kombination är en bra juridisk lösning, vilket leder till att beslut kan överklagas via förvaltningsbesvär och ej som nu endast via kommunalbesvär vilket gör att rättssäkerheten för individen åter är på plats. Ärende av detta slag är avgörande för människor och ska kunna prövas av rätt som kan avgöra om förvaltningens bedömning lever upp till uttalad riksgaranti. Att förvaltningen kan komma att fatta dessa beslut med förbehåll, talar än mer för att ge de behovsprövande möjligheten att få sin sak prövad.

Vi föreslår

att Rätten att få åldras tillsammans – fråga om skälighet, värdighet och välbefinnande i äldreomsorgen (Ds 2011:33) får mycket väl godkänt.”

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd

Särskilt uttalande gjordes av Fredrik Bojerud (C), ledamot Bo Arkelsten m fl (M) och ledamot Helen Jäderlund Eckardt (FP) enligt följande.

”Äldre människor ska kunna fortsätta leva och bo tillsammans även när den enes behov kräver boende i särskild boendeform. Stadens parboendegaranti ska garantera att makar som så önskar får hjälp att hitta en lämplig boendelösning efter deras önskemål och förutsättningar. Flexibla lösningar måste finnas enligt olika behov. T.ex. kan staden hjälpa till att finna lämplig bostad i nära anslutning till ett demensboende.”

Norrmalms stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Anita Lindskog m.fl. (S) enligt följande.

Ansåg att stadsdelsnämnden skulle ha beslutat att:

1. Bifalla remissen.
2. Därutöver anföra följande:

Vi ser det som mycket positivt att denna rätt till fortsatt gemensamt boende nu kan komma till stånd, även i andra boendeformer. Vi ansluter oss till förvaltningens tjänsteutlåtande.